

Arnošt Goldflam

(nar. 1946)

je spisovatelem, režisérem a hercem.

Krátce studoval na lékařské fakultě v Brně, pracoval jako dělník a technický úředník, intenzivně se věnoval výtvarnému umění; v roce 1977 absolvoval studia činoherní režie na JAMU u Pravoše Nebeského; během školy hrával menší role v Divadle Husa na provázku, učil se intenzivně u tamních herců a režisérů. Po absolutoriu na JAMU a ročním působení v satirickém divadle Večerní Brno prchl a dlouhodobě pak zakotvil v původně prostějovském, později brněnském HaDivadle.

Jako režisér a autor scénářů spoluvytvářel poetiku HaDivadla, která se projevila např. v inscenacích *Život ze sametu barvy lila*, *Bylo jich 5 a 1/2*, *Guma*, *Dcery národa*, *Písek*, *Proces*, *Lidská tragikomedie*, *Idiot*; od roku 1993, kdy opustil toto angažmá, pohostinsky občas režíruje nebo režíroval např. v Dejvickém divadle, Divadle Archa, Divadle Na zábradlí, Divadle Komédie, Klicperově divadle v Hradci Králové, Ypsilonce, Národním divadle v Praze a Brně, Městských divadlech pražských, občas v Polsku, Německu nebo Rakousku; kromě toho vyučoval režii a tvůrčí psaní na divadelní fakultě JAMU, kde byl jmenován profesorem, pak občas vyučoval i jinde (Praha, Lodž).

Je autorem více než čtyřiceti divadelních dramatizací (např. *Kafkova Procesu*, *Proměny a Ortelu*, *Poláčkova Okresního města*, *Rothova Hotelu Savoy*, děl R. Musila, D. Charmse, F. Werfela, J. Verna atd.) a více než 40 divadelních her (např. *Horror*, *Písek*, *Pavel Jedlička a Jenda Krahulík*, *Útržky z nedokončeného románu*, *Oči bludných hvězd*, *Několik historek ze života Bědi Jelínka*, *Sladký Theresienstadt*, *Já je někdo jiný*, *Ředitelská lóže*, *Dámská šatna*, *Doma u Hitlerů*, *Ženy a panenky*, *Blbá Veruna*, *Achich*, *Hrůza v Brně*); část této tvorby je zaměřena na tzv. monodramata (*Agatománie*, *Biletářka*, *Červená knihovna*, *Jeden den* aj.).

Jeho herecké začátky jsou spojeny účinkováním v Divadle Husa na provázku (*Alenka v říši divů za zrcadlem, Terapie* aj.), v televizi a filmu bývá nejčastěji obsazován jako bizarní typ (*Něžný barbar, Vyžilý Boudník, Dědictví aneb Kurvahošigutentag 1 i 2, Lotrando a Zubejda, Nuda v Brně, Proč bychom se netopili, Sněžný drak, Četníci z Luhačovic, Zookeepers Wife, O ztracené lásce, Teorie tygra* aj.), v poslední době hrál v Divadle v Dlouhé (*Epochální výlet pana Broučka do XV. století, U Hitlerů...*) nebo v Ypsilonce (*Faust, Spálená 16*); moderoval v TV sérii vlastních pořadů s obecně kulturní tematikou *Za dveřmi je A. G., Ve dveřích je A. G. a Mezi dveřmi je A. G.*, účinkoval v sérii *Na houby, Vzhůru dolů, Rajské zahrady* atd.

Zatím mu vyšlo pět povídkových knih (*Pořád o jednom, Osudy a jejich pán, Tata a jeho syn, Podivné historky ze života, Hlavně o mamince*) a knihy pro děti (*Standa a dům hrůzy, Tatínek není k zahoezení, Tatínek 002, Sny na dobrou noc, O nepotřebných věcech a lidech* atd.) a 12 knih divadelních her, posléze dva svazky sebraných divadelních textů (*Horror a další hrůzy, Písek a jiné kousky*).

Texty AG byly přeloženy do němčiny, angličtiny, ruštiny, dánštiny, bulharštiny, rumunštiny, ukrajinštiny a polštiny. Některé se v zahraničí i hrály – v Londýně, Bukurešti, New Yorku, Vídni, Wiesbadenu, Čeljabinsku, Varšavě atd.

Namluvil také řadu CD s vlastními texty i s texty jiných autorů (Vančura, Poláček, Čapek, Wernisch, Dousková a další).

Arnošt Goldflam byl oceněn řadou významných cen, literárních i divadelních – Magnesia Litera 2005, Cena A. Radoka, Sukova cena, Cena křepelek a řada dalších, v r. 2011 byl oceněn jako „Živoucí poklad“ českého divadla.

O Milušce

Nevýchovná pohádka

Když bylo Milušce osm let, zemřela jí maminka a ona zůstala sama se svým otcem. Tatínek nebyl zlý, ba právě naopak, byl moc hodný, jenže, jak říkám, až moc. A taky byl líný. Neuměl ani nikomu říct ne, a teď už ani pořádně neměl komu. A taky byl dost nešikovný, nevěděl si v domácnosti vůbec s ničím rady. Nevěděl, jak uvařit oběd, neuměl vyprat prádlo, nedovedl si poradit s úklidem, ba neuměl ani vydělat peníze, aby Milušku i sebe uživil. A tak jen seděl v kuchyni a stěžoval si a naříkal. Pořád jen bědoval, hlavu v dlaních a oči obrácené vzhůru k nebesům a jen opakoval: „Ach božíčku, božíčku můj, cos mi to jenom udělal, za co mě tak trestáš?“ Jenže k činu se nijak neměl.

Milušce ho bylo líto, ale byla ještě malá, měla dost starostí sama se sebou. Dřív to bylo přece jenom jiné, dokud ještě byla maminka naživu, o všechno se postarala ona, ba i tatínkovi uměla poradit, tak to ještě doma jakž takž šlo. Ale když onemocněla a pak přišel její konec, nebylo nikoho, kdo by jim pomohl nebo aspoň poradil. A tak to šlo den ze dne, tatínek seděl s hlavou v dlaních jako bez ducha a jen naříkal a stěžoval si Pánubohu, no a Miluška mohla být jenom ráda, že neumřela hlady. Tu a tam jí dali hodní sousedé kousek chleba nebo pár brambor, slepičky, co běhaly po dvoře, snesly občas pár vajíček, takže přežívali, jak to jen šlo, ovšem díky Milušce. Jednoho dne, kdy už doma opravdu nebylo co do úst ani co na sebe, rozhodla se Miluška, že se musí něco stát. Tatínkovi nijak poradit nemohla, on by si ani nedal říct, když stále jen bědoval a nikoho neposlouchal, a byl by možná zemřel hlady, kdyby mu Miluška tu a tam nedala kousek darovaného chleba nebo neuvařila vajíčko. A i těch pár soust snědl a možná ani pořádně nevěděl, co jí, a pořád jen opakoval to svoje: „Achich ouvej, proč jsi mě opustil, božíčku můj nešťastnej.“

Takže se Miluška jednoho dne rozhodla, že tady doma už jí nic dobrého nečeká, do uzlíku si sbalila pár hadříků po mamince, dvě vajíčka natvrdo, a vydala se do světa. Šla a šla, jen tak nazdařbůh, občas si u cesty utrhla nějaké to jablíčko, a jednoho dne, to už se

pomalou stmívalo, přišla na okraj hustého lesa, kde mezi stromy vedla úzká pěšinka.

„Mám tudy jít? Les je temný, kdoví, kam ta cestička vede, v tak hustém lese můžou být vlci nebo jiná divá zvěř, možná tady taky budou lupiči, může se mi tady něco stát. Ale co, půjdu, stejně ani nevím, kam jinam bych šla. Půjdu pořád dál a někam mě to snad zavede.“

A tak vkročila do toho lesa a ani se moc nebála, říkala si, že hůř už se jí vést nemůže. Šla a šla, tu a tam si utrhla u cesty nějakou tu jahůdku nebo pár borůvek, a tak si ani neuvědomila, že už zašla dost daleko. Pomalu se stmívalo a východ z lesa nikde. Miluška si řekla, že půjde pořád dál a snad někam dojde. Šla a šla, až po dlouhé době přišla k místu, kde se cesta trochu rozšiřovala, a v dálce bylo vidět jakési světylko. Miluška se zaradovala, že snad už konečně bude toho plahočení konec. Taky už ji bolely nožičky, kolem byla úplná tma, jen to světlo v dáli se neztrácelo, ba zdálo se, že se pomalíčku přibližuje. Občas se ve tmě objevily oči nějakých zvířat, snad vlků nebo lišek, a ozývalo se jejich hrozivé vytí. I dospělý člověk by se nejspíš tak trochu obával, a nebýt toho světla v dáli, propadl by jistě malomyslnosti a panice. Miluška byla ale statečné děvče a taky už si v životě dost strachu užila, takže si řekla, že to snad nějak dopadne a třeba to vzdálené světlo bude okno nějaké chaloupky, kde bydlí dobří lidé, kteří jí dají najíst a nechají ji přespat. O zítřek se teď moc nestarala a jen doufala, že aspoň dnes všechno dobře dopadne.

A tak šla a šla a po nějakém čase skutečně přišla na palouček, kde stála dřevěná chalupa a uvnitř se svítilo. Když přišla blíž, viděla, že nad dveřmi pod lucernou je nápis Zájezdní hostinec Na konci světa.

Peníze žádné neměla, jen doufala, že když takhle v noci přijde a pěkně poprosí o útulek aspoň na jednu noc, že ji přece nevyhodí. Dodala si odvahy a vešla dovnitř. V hostinci sice nebyli žádní hosté, ale bylo tam teplo a útulno a u kachlových kamen seděla příjemná baculatá paní hostinská a řekla docela laskavě: „Jen pojď dál, holčičko, copak tě sem přivedlo a kam máš namířeno?“

Miluška se osmělila. „Já jdu do světa. Umřela mi maminka, tatínek jen sedí, naříká a o nic se nestará, tak mi nezbylo nic jiného než se vydat někam, sama nevím kam. Myslela jsem si, že bych třeba mohla někde zůstat, kde by mi dali najíst a nechali mě vyspat. Ráno bych zas šla dál, kam mě nohy ponесou. Třeba až na konec světa.“

„Tak tos šla dobře a taky´s dobře došla. Konec světa je totiž tady, v mé chalupě. Ta stojí úplně na konci světa, a když dojdeš za chalupu, až kam sahá zahrada, tak tam už je ten konec. Tak náš svět končí, je tam sráz a nejspíš i prázdnota. Dál už pak není nic. Jen taková propast. Dál už není kam jít. Tam se nesmí chodit, je to nebezpečné.“

Miluška se dala do pláče. „Co si teda počnu, kam půjdu, když je tady ten konec světa?“

A paní hostinská řekla: „Kam bys chodila, nikam nepůjdeš, zůstaneš tady u mě. Pomůžeš mi trochu s úklidem a vařením, a když náhodou někdo přijde, obsloužíš hosty a za to budeš u mě zaopatřená. Dostaneš oblečení, najíst a budeš mít kde spát. Tak co, souhlasíš?“

Miluška nadšeně souhlasila, pak dostala dobrou večeři, jakou už dávno neměla, mohla se pěkně opláchnout a lehnout si do postele, přikrýt se měkkou duchnou a za chvilku spala, jako když ji do vody hodí.

Druhý den se vzbudila pěkně odpočínutá a dobře vyspaná. U postýlky už měla na židli připravené čisté oblečení, bylo jí právě akorát. S radostí se do něho oblékla a obula si i botky, které tam taky stály u postele. Už tak dávno se necítila takhle pěkně oblečená. Na stole byla dokonce i připravená snídaně, kterou s chutí snědla, a zvažovala, jestli se nemá vydat po domě hledat hostinskou, aby se jí odvděčila za tu péči a mohla být taky trochu užitečná. Prošla celý dům, nahlédla do všech místností, jenže hostinská nikde nebyla, nebo ji Miluška aspoň nikde nenašla. Pokoje to byly pěkné, velké, jenže skoro prázdné. Milušce to bylo divné, co kdyby přece jen přišli nějací pocestní a chtěli přenocovat, pomyslela si, kampak by je asi hospodská uložila na noc. Ovšem taky jí bylo divné, taková opuštěná hospoda, na mýtině uprostřed hustého lesa, kam nevedla ani pořádná cesta, kdyby třeba přijel někdo s vozem a koňmi, jestli by se sem vůbec člověk dostal, jestli by sem trefil, i kdyby tu cestu nakrásně znal. A ještě k tomu, kdo by cestoval až na konec světa, ať už s povozem, nebo bez něj, a co by tu hledal? A navíc, co by si tu počal? Vždyť ona sama sem přišla jen náhodou, protože neměla kam jít a vlastně bloudila a nevěděla, kam ji cesta lesem zavede.

Zatímco takhle přemýšlela, přišla odkudsi hostinská. Pěkně Milušku přivítala, ptala se, jak se jí spalo a jestli snědla tu snídani.

Miluška poděkovala za oblečení a řekla, že si opravdu pochutnala, jako už dávno ne. Libovala si spaní v čistých peřinách a zeptala se, jestli nemůže být nějak užitečná.

„Jen se neboj, zatím tu odpočívej, můžeš trochu poklidit, zamést kolem kamen, jinak zatím nic není potřeba. Až bude, tak ti řeknu, neboj se. Jenom nezapomeň, nechod' na konec zahrady, tam, co končí náš svět, aby se ti něco nestalo.“

„Nebojte se, paní hostinská, tam já nepůjdu, když to říkáte.“

Hostinská pokývala hlavou. „Já teď musím pryč, jako každý den. A ty se tady měj dobře a buď hodná.“

„Ale co kdyby někdo přijel, měl třeba hlad a chtěl tady přenocovat? Co mám dělat?“ vyzvíдалa Miluška.

„Tak mu dáš najíst a napít, jídlo je na kamnech, voda tamhle ve džbánu a studna je venku před domem. A kdyby se takový poutník chtěl zdržet do dalšího dne, nic se neboj, já do té doby přijdu a postarám se.“ To řekla a rychle, než Miluška stačila něco odpovědět, zase odešla.

Jenže celé odpoledne nikdo nepřišel ani nepřišel. Miluška zametla celou místnost, nanosila ze studny čerstvou vodu, sama se najedla a hrnce s jídlem dala do komory, do chladna. Pak už neměla co dělat, na poličce nad postelí bylo hodně knížek, tak v nich listovala, a poněvadž už uměla i číst, začetla se do jedné z nich. Byly tam také krásné obrázky, pojednávalo se tam o jiném, pohádkovém světě, o kterém Miluška nikdy předtím neslyšela, snad jen dřív, když ještě byla naživu maminka a před spaním jí vyprávěla nebo četla pohádky ze světa, o kterém říkávala, že je to svět vymyšlený, o kterém se člověku může jenom zdát. Miluška jí to vždycky věřila a často se vyptávala, jak to v takovém světě vypadá, jací lidé tam žijí, co dělají a jak se jim tam vede. Maminka vždycky, když se Miluška vyptávala, co je to za svět a jak se jmenuje, říkala, že to je Onen svět, a líčila ho tak, že by si Miluška bývala přála jednou se tam podívat. Prosila maminku, ať ji tam někdy vezme, že by to všechno také ráda viděla a zažila, a maminka ji odbývala, že ať se nebojí, jednou že se tam snad taky podívá, ale ne teď, ale až přijde čas. A když se malá Miluška ptala, kdy to bude, říkávala: „Jen ty se neboj, až bude ta pravá chvíle, dočkáš se.“

Jenže mezitím maminka onemocněla a umřela, a tak to zůstalo Milušce jen ve vzpomínkách na její vyprávění. Ona na to často myslela, vzpomínala na mamincino vyprávění, a před spaním sama pro sebe si ty příběhy vyprávěla, jen tak polohlasem, jako kdyby u ní seděla ta její maminka a tiše mluvila o životě a lidech na tom Onom světě. Hodně si taky přidávala, rozvíjela to mamincino vyprávění, vymýšlela si tam nové a nové příběhy a lidi, všelijaké tajemné a pohádkové postavy a děje. Většinou to ani nedokončila a usnula.

Teď, když se ocitla v tom hostinci na konci světa a byla většinou po celý den sama, poklidila, třeba i něco uvařila nebo přeprala svoje šatečky a prádlo a jinak už většinou neměla moc co dělat, často si na ty příběhy vzpomínala, četla knížky z poličky nad postelí, které jí to mamincino vyprávění připomínaly. A tak ubíhal její čas. Někdy se zastavila i paní hostinská, něco jí pomohla nebo poradila a zase zmizela bůhvíkam.

Miluška také čekala, jestli náhodou do hostince nepřijdou nějakí hosté. Už tu byla asi měsíc, jenže za celou dobu nikdo nepřišel. Říkala si, co je to za hospodu, kam nikdo nechodí, dokonce se jednou chystala, že se na to i zeptá, ale nenašla k tomu odvahu.

Tak plynul den za dnem, všechny byly skoro stejné a Milušce začala pomalu být dlouhá chvíle. Hostinská se sice tu a tam stavila, ale nic nového se od ní Miluška nedozvěděla. Knížky, které našla na policice nad postelí, už dávno všechny přečetla, někdy se dokonce vypravila i na malou procházku, ale les, rozprostřený kolem dokola, byl hustý a vyznat se v něm bylo skoro nemožné. Také se občas večer za plotem objevili vlci, šmejdili kolem a hladově vyli a pozorovali těch pár slepiček na dvorku. Někdy se pokusili ten plot i přeskočit, ale byl dost vysoký, a tak narazili jen na jeho tyčky. To je jasné, že pak měla Miluška strach vycházet večer dál než jen na dvorek a zahrádku, rozhodně nikam za plot nebo hlouběji do lesa.

Jednoho dne si hostinská stěžovala, že ji pobolívá hlava a že tedy dnes ani nikam nepůjde a zůstane doma. Dala si na hlavu mokrý obklad a lehla si do své postele. Když se probudila, vypadala odpočínutě a tvářila se docela přívětivě. Dokonce se dala s Miluškou do řeči.

„Tak co, děvenko, jak se ti tady u mě líbí? Jsi tu spokojená? Nechybí ti nic?“

„Ani ne, nic mi tu nechybí, jen že jsem pořád sama a nemám ani, s kým bych si mohla promluvit. Když tady trošku poklidím, naložím do kamen a udělám, co je potřeba, tak zůstanu pak sama, a to je mi někdy trochu smutno, tak mám dlouhou chvíli. Kdybych tak měla nějakou kamarádku nebo aspoň domácí zvířátko, kočku nebo pejska, to by bylo hned něco jiného.“

Hostinská pokyvovala hlavou a za pár dní, když se zase vrátila ze svých pochůzek, s sebou přinesla v šátku zabalenou malého kocourka. Rozbalila šátek a dala kocourka na zem a řekla jen: „Tady máš, přinesla jsem ti kamaráda, tak se o něho dobře starej.“

Miluška měla velikou radost, vzala kotě do náruče a to hned spokojeně předlo a třelo se kožíškem Milušce o tvář. Tak se z nich stali kamarádi, Miluška se o ně pěkně starala a pojmenovala je Uhlík, bylo totiž úplně černé. Protože tu jiné kamarády neměla, zvykla si Miluška mluvit na kotě, jako by to byl člověk, co cítila nebo na co myslela, hned to svému Uhlíkovi řekla a měla pocit, že to slyší a že tomu, co říká, taky rozumí. Kocourek za ní všude chodil a utěšeně rostl. Někdy se i přiblížili ke kraji světa a Miluška Uhlíkovi řekla: „Dávej pozor, Uhlíku, vidíš, tady, co končí zahrádka, už není nic. To je konec světa. Ale snad prý je tam nějaká propast nebo co, to mi řekla naše paní, co jí tady ta hospoda patří. Ale taky říkala, že tam nemám nikdy chodit, že by to mohlo špatně dopadnout. A ještě taky povídala, že se tam dolů nemám ani dívat. No, tak jsem tam zatím nebyla, neodvážila jsem se, vlastně jsem se i trochu bála. Tak tam taky nechod' a už vůbec ne sám.“

Tu se najednou Uhlík ozval lidským hlasem. „A co je tam dole? Žije tam někdo? Jsou tam lidi, nebo aspoň kočky a jiná zvířata? Rostou tam stromy a jsou tam řeky? Svítí tam slunce, tak jako tady?“

„To nevím,“ odpověděla překvapená Miluška, „hostinská mi řekla, že tam není nic. To víš, nic je nic. Tak jsem na to ani dlouho nebyla zvědavá. Ale teď nevím. A jak to, že tak najednou mluvíš? A ještě k tomu lidskou řečí?“

„Tys mě to nejspíš naučila. Já jsem tě poslouchal a najednou to šlo. Možná je to nějaké kouzlo nebo něco. Ale už to umím, už mluvim jako ty a můžeme si povídat.“

Miluška měla velikou radost, že si má konečně s kým popovídat, a v tu chvíli úplně zapomněla na ten konec světa. Vzala kocourka do

domu, a od té chvíle mu začala každý den číst z knížek, které našla na policiče, a o všem si mohli vykládat. Taky už jí to docela chybělo. Těch pár slov s paní domu, to nebylo žádné povídání s kamarádem, to bylo vždycky jen těch pár slov, nic víc. Vlastně ta docela hodná, ale zároveň tajemná majitelka hostince byla Milušce taky docela záhadou. Nikdy o sobě neřekla, odkud přišla, jak se ocitla v podivném hostinci na lesní pasece na konci světa, za celou dobu, co u ní Miluška bydlela, se nedozvěděla nic bližšího. Jestli je na světě sama, kam celé dny chodívá, má-li nějakého manžela nebo děti, nic. Když se Miluška někdy pokusila vyptávat, dostávala jen takové neurčité nebo vyhýbavé odpovědi, zkrátka a dobře se za celou tu dobu nic nedozvěděla.

Tak uplynuly další dny, týdny, ba měsíce, přešlo jaro, léto, podzim i zima, a přišlo nové jaro. Sníh dávno roztál, vysvitlo hřejivé slunce, všechno rozkvétalo a vonělo.

Jednoho dne seděli s Uhlíkem na zápraží a povídali si.

„Co kdybychom se někdy podívali tam, na konec zahrady, kde končí ten náš svět? Co se nám už může stát, když si dáme pozor, a půjdeme opatrně, krůček za krůčkem až na krajíček? A tam se jen očkem podíváme dolů, abychom viděli, co tam je, jak to tam dole vypadá. To se nám snad nemůže nic stát, co myslíš?“ nahlas přemýšlel Uhlík.

„Já si to vlastně taky myslím,“ řekla Miluška, „už dlouho mi to leží v hlavě a je to dost neodbytné. Pořád víc jako by mi něco říkalo, ať tam jdeme, ať se tam podíváme. Někdy se v noci probudím a jako bych slyšela hlas, který mi šeptá: běž tam, jdi se tam podívat, ať víš, co tam je. Třeba je tam ještě jeden svět, možná tě to může i překvapit, vždyť to nemusí být nic hrozného, ba právě naopak. A tak mě to tam, Uhlíku, úplně táhne, jako by mě někdo držel za ruku a říkal: Pojd', pojd'!“

Tak si o tom často povídali a nakonec už každý den a každou volnou chvíli. Jednoho dne zase přišla hostinská a byla dost smutná.

„Mojí milí, nechtěla jsem o tom mluvit a strašit vás tím. Ale teď bych se vám chtěla svěřit s tím, co mě tíží. Kdysi jsem byla moc špatná žena, ublížila jsem mnoha lidem a za to jsem byla odsouzená k tomu, abych to všechno napravila. A tak jsem každý den chodila do městečka, které je odsud tak daleko, že byste tam ani netrefili,

a tam jsem sloužila chudým, nemocným a opuštěným lidem, starala se o ně a taky jsem se snad postarala i o vás. Ale ten čas mého pokání přešel a já brzy zemřu. Až mi bude nejhůř, půjdu z posledních sil na konec zahrady, na konec světa a na Onen svět a to bude moje vysvobození a můj konec.“

Umyla se ještě, oblékla do pěkných šatů a vyšla ze dveří. Miluše jí bylo líto, vždyť ji znala jen jako hodnou a dobrou ženu, a se smutkem se s Uhlíkem dívali, jak vychází ze dveří, jde ke konci zahrady, a tam – jak s údivem sledovali – najednou zmizela, jako by se vypařila.

Celý večer pak o tom mluvili, lámali si hlavu tím, jak je možné, že by se paní hostinská tak najednou ztratila, a kampak se asi poděla.

„Možná že tam, na konci zahrady, doopravdy končí jenom ten náš svět a začíná jiný. A třeba se ho ani nemusí člověk bát. Naše paní nás sice před ním varovala, protože se o nás strachovala. Třeba tam ale na každého nečeká nic tak nebezpečného, jenom je to něco, co neznáme a třeba zatím jsme to ani nemohli pochopit, dokud jsme byli malí. Ale já jsem mezitím přece jen trošku vyrostla, už nejsem malá vystrašená holka a ty už seš taky pořádný kocour. Tak se teď už třeba nemáme čeho bát. Co myslíš, Uhlíku?“ zamyslela se Miluška.

„Já jsem jenom obyčejný kocour,“ řekl Uhlík.

„Zas tak obyčejný nejsi, vždyť můžeš mluvit jako každý člověk!“ namítla Miluška. „A myslím, že rozumu máš taky dost, aspoň já si to teda fakticky myslím. A kdoví, jestli je to pravda s tím obyčejným kocourem. Možná tě taky někdo někdy kvůli něčemu začaroval a třeba tě zase jednou odčaruje. A třeba se ukáže, že můžeš být nějaký člověk, všechno je možné, já bych se tomu ani dost málo nedivila.“

„Tady ten náš svět je teda dost divnej a kdoví, jestli tam ten, ten Onen svět, není ještě divnější. Já bych se tomu teda nedivil. Když se naše paní mohla jen tak, z ničeho nic, vypařit, pak můžu já opravdu být nějaká začarovaná bytost, třeba i člověk, jako ty.“

Miluše se ten nápad zalíbil. „To by bylo krásný, třeba bys byl nějaký princ nebo král, a mohli bysme se spolu oženit a měli bysme nějaký zámek a třeba království, to by byla krása, co myslíš?“

„Jak říkáš, všechno je možné!“ pravil – i když dost mňoukavě

– Uhlík, možná, že si přece jen vzpomněl, že je pořád ještě kocour a zatím ho nikdo neodčaroval a kdoví jestli někdy odčaruje. „Ono je taky možný, že si to jenom namlouváme, ty seš holka a já jenom kocour a to se třeba ani nikdy nezmění. Nebo jo, to se neví. Já bych teda řekl, že by se to mělo zkusit. Zítra, až vstaneme, půjdeme na konec naší zahrady, tam teda, co končí ten náš svět, a podíváme se dolů, co tam asi může být. A když nic, tak to aspoň budeme vědět, ne? Co myslíš?“

Chvíli to přece jenom trvalo, ale pak se Miluška rozhodla. „Tak dobře, já s tím souhlasím. Lehnu si na kraj, ty mě budeš držet za nohy a já se podívám dolů. Když nic nevidím, tak tam nic nebude. Ale já myslím, že něco přece. Tak to zítra zkusíme.“

„Já jsem pro!“ řekl rozhodně Uhlík a s tím šli spát, už taky byla všude tma. Jen daleko v lese, někde za plotem, vyli vlci a na nebi jasně zářily hvězdy. Dlouho se jim nedařilo usnout, byli příliš v napětí, jak ten jejich zítřejší pokus dopadne. Nakonec ale přece jen oba usnuli sladkým spánkem.

Druhého dne se vypravili k okraji zahrady, na konec světa. A jak se domluvili, tak taky udělali, Miluška si lehla na trávník na bříska, jen hlava jí přechuovala a rukama se držela okraje země. Uhlík se jí položil na nožky, pro jistotu, aby přece jen byla trochu jištěna. Miluška raději napřed zavřela oči a otevřela je teprve tehdy, až mohla vidět dolů. Podívala se, rozhlédla – a byla překvapena. Před ní, nebo vlastně pod ní dole se otevřel jiný svět. Slunce tam také svítilo, Miluška viděla domy, zahrádky, pole, lesy, hory, řeky, všechno, co na pohled vlastně znala ze svého světa. Jen to bylo všechno nějaké pestřejší, barevnější. Na chvíličku si Miluška pomyslela, jestli to není jen nějaký odraz, zrcadlo, třeba vodní plocha, ve které se jen ukazuje obraz jejich světa. Ale pak si uvědomila, že to asi není ani možné. Pořádně se rozhlédla a dívala se. Uhlíkovi líčila, co všechno vidí, dokonce si všimla, přesto, že to bylo hodně daleko, že hluboko dole jsou vidět i živí tvorové, koně, krávy a úplně maličká lidé. Poněvadž to bylo tak daleko, vypadalo to všechno jako zmenšenina jejich horního stejně rozsáhlého jako ten jejich tak jako ten jejich. Sahal daleko, daleko, konce ani nedohlédla.

Když se dost vynadávala, všechno to Uhlíkovi vylíčila. Pak se posunula zpět, vrátili se na zápraží a dali se do řeči.

Uhlík se podívil všemu, co mu Miluška líčila, a zeptal se: „Co to je

za lidi tam dole? Co dělali? Slyšelas, co říkali, o čem se bavili?“

„Jak bych to mohla slyšet? Vždyť byli daleko, tak daleko, že jsem je sotva viděla. A co dělali? Ani to pořádně nevím, Chodili do domů a z domů, pracovali na poli a ve městech, vlastně všechno bylo takové, jak to známe z našeho života, aspoň takhle z dálky, na pohled. A jednu chvíli jsem zahlédla, jak se nějací lidé, co stáli v hloučku a snad se o něčem bavili, to jsem nemohla rozeznat, najednou podívali nahoru a někdo ukázal směrem ke mně, možná zahlédl mou hlavu. Tak jsem jim dolů zamávala, ale ani nevím, jestli mě vůbec viděli, nebo se mi to jenom tak zdálo. Ale to ti řeknu, Uhlíčku, škoda, že je to tak daleko, tak ráda bych se tam někdy podívala. Ale tak dlouhý provaz, po kterém bych mohla sešplhat až tam dolů, snad ani neexistuje. A pozvat je sem nahoru, to taky nevím, jak by se to dalo udělat. Možná to ani ve skutečnosti není, možná je to takový klam nebo nějaké takové kouzlo. Třeba ten svět, co je dole, někdo vyčaroval, abychom se měli na co dívat. Vymyšlený svět, tak to možná je,“ uzavřela svoje úvahy trochu posmutněle Miluška a šli zase do domu, aby si udělali něco k jídlu.

Tak si každý den povídali, chodívali na svůj kraj světa, někdy se dívala dolů Miluška, jindy zase držela za packy Uhlíka, opírali se o okraj světa, zvědavě hleděli dolů a říkali si, co tam, na tom Onom světě, někde vidí. Čím víc se tam dolů dívali, tím byli zvědavější. A taky odvážnější. Už se i přestali přidržovat střídavě za nohy, osmělili se a posunovali stále víc na okraj, dokonce se osmělili a ukazovali, co tam kdo dole vidí, co kdo zahlédl. Den za dnem šel a z toho pozorování Onoho světa, jak si zvykli ho nazývat, se stalo jejich celodenní zaměstnání, jejich zábava i celodenní náplň. Ráno, sotva poklidili v hostinci, nasypali ze zásob trochu zrní slepičkám a udělali všechno, co bylo potřeba, už běželi na kraj světa. Nenapadlo je ani, že by snad někdo mohlo přijít, už dávno se nic takového nestalo, nikoho už ani nečekali. Ani si neuvědomili, že jídla, kterého tam bylo stále dostatek, neubývá, mléka ze džbánů, které tam kdysi dávno zanechala hostinská, mohou upíjet dle chuti, stále čerstvého chleba ukrajovat, zkrátka ujídat ze všeho, a ničeho neubývalo. Zvykli si na to a ani se tomu nedivili. Jako by ta podivná hostinská o ně stále pečovala.

Na kraji světa se uvelebili a hleděli se zájmem dolů. Vždycky se bylo na co dívat. I ptáci, kteří poletovali vzduchem, někdy vzlétli a letěli daleko vzhůru, až skoro k nim, zamávali křídly a letěli zase

zpátky. Někdy se jim zdálo, jako by ti ptáci je zvali dolů, jako by to zamávání křídlů bylo takové pozvání: „Pojďte letět s námi, pojďte za námi do našeho světa.“

A oni jim i odpovídali, dokonce za nimi volali: „Rádi bychom, ale nevíme jak, chybí nám křídla.“

Tak se dívali dolů a ani si nevšimli, že země pod nimi se pomalu, den za dnem, drolí a povoluje, sice sotva znatelně, ale přece jenom. A tak jednoho dne, když se zase posunuli až na samý okraj, mávali rukama a hledali, co je zase dole zajímavého, se kraj světa utrhł, už ani nebylo čeho se zachytit, oni sklouzli s výkřikem dolů do prázdna a už letěli. Jenže neletěli volným pádem, ale pomalu, jako by je někdo nebo něco nadnášelo, plachtili vzduchem právě tak, jako ti ptáci, které někdy trochu se závistí pozorovali. Miluška se chytla Uhlíka za packu a tak se drželi, vznášeli se volně a klouzali vzduchem směrem dolů. Příjemný větrík váł kolem nich, ptáci, které tak rádi pozorovali, létali sem s tam, nahoru, i pod ně dolů, jako by je hlídali, aby se jim nic nestalo.

Trvalo to velmi dlouho, určitě hodiny, když se s nimi země utrhla, teprve se probouzel den ještě dost brzy ráno a teď už bylo odpoledne a pořád ještě byli dost daleko, i když se země dole přece jen přiblížila, už lépe rozeznávali jednotlivá stavení, dění na polích a u domů, ba i hrající si děti. Dokonce už je po nějaké době přešel i strach, že dopadnou na zem a roztrhají se o nějakou skalku, ba i o holou zem. Letěli stále pomaloučku, lehce, jako by byli chmýří z pampelišek. Uplynuly další hodiny, nastalo pozdní odpoledne, slunce už bylo níž a oni se jen pozvolna snášeli na zem. Už mohli rozeznávat i slepičky a husy na dvorcích, trávu na louce a květiny na zahrádkách a seno na polích. Do jedné takové kupky sena dopadli, jako by je někdo položil do měkkých, prachových peřin, a byli na tom druhém, Onom světě.

Rozhlédli se kolem sebe. Byli překvapeni, že to tady vypadá skoro stejně jako tam u nich nahoře. Skulili se z kupky sena na zem. Viděli, že jsou na pokoseném poli, kde byla jedna kupka sena vedle druhé. Seno vonělo a oba se rozmýšleli, kterým směrem by se měli vydat. Na jedné straně byl les, na druhé se leskla hladina rybníka s vrbami okolo, na třetí straně bylo pole a na čtvrté, v nevelké dálce, byla vidět stavení nějaké vesnice. Tak se vydali tím směrem a asi během půlhodinky dorazili k prvním domkům. Před domem seděla

starší paní, vyhřívala se na odpoledním sluníčku a moc jim připomínala jejich paní hostinskou. I na domě byla tabule a na ní stál nápis Zájezdní hostinec Na Onom světě. Kolem domu byl plot a sem tam běhaly slepičky a zobaly zrníčka a z trávy tahaly zízaly.

Miluška se chvíli dívala na ten nápis, chvíli na tu paní, nemohla z ní spustit oči a po nějaké chvíli se přece odhodlala a zeptala se.

„Nezlobte se, paní, vy mně připomínáte naši paní hostinskou ze světa tam nahoře. Je to vůbec možné, nebo se pletu?“

„Nepleteš se, Miluško, jsem to opravdu já. Doufala jsem, že se ukážete, vlastně jsem vás tak trochu čekala. Jen jsem nevěděla, jestli se odvážíte, navádět jsem vás nesměla, a ono to není jednoduché, rozhodnout se a skočit. Chce to dost odvahy a já jsem ráda, že jste ji našli. A myslím, že na tebe čekají ještě jiná překvapení.“

Miluška byla překvapená, ba i Uhlík mrskal zvědavě ocasem. Po chvíli našla Miluška přece jen odvalu: „Jaká překvapení to budou? A kdy se to dozvím?“

Paní hostinská je pozvala dovnitř a přitom stále povídala, jako by se byli nikdy nerozešli, ani s Miluškou a ani s Uhlíkem, kterého vzala do náruče a drbala za ušima. Uhlík předl slastí.

„Dočkej času, uvidíš sama. Ale teď jen pojdte dál, musíte si odpočinout a posilnit se. Vysvětlovat vám nic nemusím, je to tady vevnitř úplně stejné jako tam nahoře, tak to tady vlastně znáte.“

Vešli dovnitř a opravdu, bylo to všechno úplně stejné jako tam, odkud přišli. Jen že v hostinci byli, na rozdíl od toho tam nahoře, i hosté a vypadali velice spokojeně. Hostinská vyhladovělým přichozím nabídla výbornou hovězí polévku, pak i pár buchet a Uhlíkovi mléko do misky. Pak jim kázala odpočinout si, což oba rádi udělali. Uhlík se stočil do klubíčka na kachlových kamnech a Miluška se uvelebila vedle, ve své posteli, kterou tak dobře znala.

Když se dorůžova vyspali, dostali ráno také výbornou snídani a dostatek jídla na cestu. Potom je hospodská vyprovodila až k brance a ukázala jim vzdálený les, který viděli už včera. Napřáhla k němu ruku a řekla: „Tam k tomu lesu musíte jít. Vejdete do něj, ale nebojte se, žádné nebezpečí vám tam nehrozí, tady nejsou vlci, a i kdyby byli, nemusíte se jich bát, nejsou zlí. A navíc, mluví také lidskou řečí, tak jako tady Uhlík, takže se s nimi domluvíte.“

Tím lesem projdete, není tak temný a hustý, jako ten nahoře. A až jím projdete a vyjdete z něho ven, uvidíte sami. A teď běžte, ať vás nepřekvapí noc, cesta je dlouhá, tak abyste pak ve tmě nezabloudili. Šťastnou cestu a vzpomeňte si někdy na hostinskou Verunu!“

Miluška poděkovala a s dojetím slíbila, že nezapomenou. A Uhlík jen dodal: „Nikdy!“

Pohládila Uhlíka a Milušku políbila na čelo a pak už je vystrčila z vrátek. Oba se vydali na cestu. Za nějakou půlhodinku dorazili k lesu. Vedla jím jediná cesta, po které se pustili. Šli a šli, občas se zastavili, aby si odpočinuli, někdy si dali jablíčko nebo svačinku, kterou dostali na cestu. Cestou si natrhali maliny nebo lesní jahody, a tak jim ten den ubíhal jako nic. Po několika hodinách, už bylo odpoledne, se začal les projasňovat a mezi stromy stále jasněji prosvítalo odpolední slunce. Vyšli z lesa a uviděli vesnici, která se Milušce zdála docela povědomá, poznávala místní chalupy, tu a tam i některý ten plot a taky lidi před domem, babky na zápraží, i jiné lidi, kteří jí připomínali sousedy tam od nich a které pěkně pozdravila, a vůbec jí nebylo divné, když jí odpověděli: „Dobré odpoledne, Miluško.“

Konečně došla k domku, který byl stejný jako ten jejich. Na chvíli se jí sevřelo hrdlo, vzpomněla si na ty krušné časy, kdy doma strádala sama se svým otcem a musela se o něj starat, a kdy jí tehdy nezbyvalo nic jiného než ten rodný dům opustit. Ale domek vypadal docela jinak. Byl pěkný, nabílený vápnem, všude kolem bylo čisto, kolem kurníku se popelily slepice a naparoval se kohout.

S obavou otevřela Miluška vrátka a vešla na dvorek. Vzadu stála nějaká žena a rozhazovala slepičkám zrní. Miluška přišla blíž, aby ji mohla obejít a podívat se jí do tváře.

Užasla a málem se jí zastavilo srdce. Před ní stála její maminka, která taky jako by zkameněla. Oběma jim vyhrkly slzy a úplně zároveň ze sebe vypravily: „Maminko!“ „Miluško!“ Miluška utíkala k mamince, objala ji a přitiskla usazenou tvář k její zástěře. Maminka se k ní sehnula, poklekla a tak zůstaly chvíli v pevném objetí. Jen Uhlík chodil kolem, otíral se jim o nohy a předl.

Pak šly maminka i dcerka do domu, kde to bylo stejné, jako kdysi tam nahoře na starém světě, když byla maminka ještě naživu.

Teď ale byly šťastny, že se zase shledaly, byť to bylo na Onom světě, a věděly, že už je nic, nikdo a nikdy nemůže rozdělit. I ten Uhlík byl spokojen, jen z toho leknutí úplně mluvit zapomněl. Ale to vůbec nevadilo, protože o něho bylo v novém domově moc dobře postaráno.

Pozdní chlapec

Je tomu již dávno, v jednom malém městečku žili byli jednou starší manželé, jedna žena a jeden muž. Žili už dlouho spolu, měli se rádi, i když nebyli bohatí, ba spíše chudí, bydleli v malém domečku, ale po ničem větším ani netoužili, jediné, co by si přáli, bylo dítě. To se jim ale dlouho nedařilo. Modlili se, navštěvovali různé bylinkářky, kořenářky, i u nějakého toho doktora byli, jenže jim nikdo nepomohl, všechno marno. Byli z toho velice smutní a už to skoro vzdali a smířili se s tím, byť neradi, že děti asi mít nebudou.

Jednoho dne ale měli v noci oba stejný sen. Zdálo se jim, že z řeky, která tekla kousek od jejich domku, vyskočila žába, byl to vlastně žabák, a řekl: „Je mi vás líto. Už dlouho pozoruju, že toužíte po dítěti, ale zatím jste se ho nedočkali. Zdá se dokonce, že jste ztratili naději. Já ale stojím při vás a chci splnit váš sen. Na břehu u staré vrby roste čarovná květina, která jen jednou v roce, v létě, právě v noci, kdy se červenec mění v srpen, rozkvétá modrými květy. Když o půlnoci tam, na tom břehu, natrháte ty květy, uvaříte z nich čaj a oba se z něho napijete, dopřeje vám Bůh syna. Dobře o něho pečujte, těšte se z něho a on vám vaši lásku jednou oplatí.“ Pak zase v tom snu skočil žabák zpátky do vody, jen se na hladině pomalu tekoucí řeky udělaly kruhy a pak zmizely.

Ráno si pak oba pověděli, co se jim zdálo, a že měli úplně stejný sen, a že to nebude jen tak obyčejný sen. Probudila se v nich malinká naděje a řekli si, že na to nesmí zapomenout, a až přijde ta noc, musí udělat, co jim žabák poradil.

Bylo právě jaro, každý den se vydali k řece, dívali se u staré vrby, jestli už tam neroste ta vzácná květina s modrými květy, jenže nic. Řeka líně plynula kolem, manžel, kterému sousedi bůhvíproč říkali starý Vávra, ačkoliv se jmenoval Pazdera, na břehu, z dříví, které nanosil z lesa, stloukl malou lavičku, oba si tam zvykli sedávat a dívat se na hladinu. A tak plynul čas, pomalu přešlo jako, přišlo léto a blížil se konec měsíce července. Manželka, kterou zase nazývali stará paní Vávrová, ušila z plátna malý pytlík a tak se posledního dne večer opět vydali k řece. Posadili se na svou lavičku, rozhlíželi se kolem, jenže nikde nic. Blížila se půlnoc. Měsíc jasně svítil a právě, když zvony na vzdáleném kostele odbíjely půlnoc, ozvala se odkudsi tajemná hudba, zafoukal vítr, a u kmene staré vrby vyrašil trs květů. Byly modré a omamně voněly. Oba starci je otrhali, dali do plátěného pytlíku a vydali se domů. Tam uvařili vodu, květy zalili a nechali chvíli odestát. Pak vodu slili do dvou hrníčků a každý ten svůj vypil a šli si lehnout. Usnuli, jako když je do vody hodí.

Ubíhaly dny i měsíce, a pořád nic. Už oba ztratili naději a začali si myslet, že je žabák, co se jim objevil ve snu, obelhal, že to byl jenom marný sen, který se nenaplnil a nikdy ani nenaplní. A tak žili dál svým životem bez naděje na dítě. Po nějakém čase ale seděli zase na své lavičce u řeky a tu stará Vávrová povídá: „Budto jsem něco nedobrého snědla, nebo sama ani nevím, zkrátka a dobře mám v břiše nějaký divný pocit. Jako by se mi tam něco mlelo nebo co.“

Vávra na to nic neříkal a myslel si, že to bude z houbové omáčky, kterou měli k obědu. Jenže ono to neustávalo, tak se po pár dnech vypravili k vyhlášené bylinkářce, která babku prohlédla, pak kroutila udiveně hlavou, pak jí zase prohmatala břicho a nakonec řekla:

„Milá paní Vávrová, kolik je vám let?“

„Sedmdesát dva a tadyhle manželovi sedmdesát pět. Už jsme holt staří, tak je to.“ Bylinkářka na to stále nevěřicně kroutila hlavou, pak z ní ale vylezlo, že tomu sama nemůže uvěřit a že: „Už je to tak, sama o tom pořád pochybuju, ale nedá se nic dělat. Vy jste v očekávání, budete mít děcko. Máte ho v břiše a podle toho, jak tam sebou pořád mele a kope a je nějaký neklidný, tak hádám, že to bude kluk. Už je to nad slunce jasnější, věřte, nevěřte.“

Oba staroušci měli velikou radost, už přestávali svému snu o žabákovu věřit. Jisti si ale nebyli, i když Vávrové břicho rostlo a rostlo. Uplynuly měsíce a stará Vávrová povila syna. Byl to opravdu chlapec,

čilý, statný pořízek, a Vávrovi byli šťastni. Všechno se jim změnilo, už to nebyli posmutnělí a sešlí staroušci, ale úplně jako by je polil živou vodou a oni nabrali síl a chuti do života. Chlapec rostl jako z vody, každým dnem zažili jeho rodiče nějaké překvapení. Tu lezl po chalupě tak rychle, že měli co dělat, aby ho dostihli. Zakrátko už stál na pevných nožkách, brzy začínal i mluvit. Vedle ostatních vrstevníků byl i chytřejší, obratnější, šikovnější, svým rodičům dělal jenom radost. Ve škole se výborně učil, a než se všichni nadáli, uměl už číst, psát i počítat. Sotva povrostl, hned svým rodičům začal i pomáhat v domácnosti. Naštípál dříví, zatápěl v kamnech, poklidil celý dům, i o drůbež se postaral, ba i kravku podojil, takže rodičům velice ulehčil práci, ba vlastně je veškeré práce zbavil, všechno dělal sám a pořád měl dost a dost sil, byl v dobrém rozmaru, na nic si nestěžoval, kudy chodil, tudy si zpíval.

Večer potom, po práci, si se svými starými rodiči šel sednout na lavičku k řece, udělal si udici a chytal ryby, zatímco si povídali o všem možném. Své úlovky uměl i výborně připravovat, takže si lidé zvykli k nim chodit a vždycky se dobře a levně najedli pečených ryb. Jeho kuchařský um se brzy roznesl, a tak se u nich v domku často stavovali občas i pocestní na jídlo. Od té doby, co měli tak šikovného syna, se stařečkům vedlo daleko líp, jejich vymodlený syn ze sna se o ně dobře staral, rozhodně netrpěli nouzí a ani hladem. Aby se nezapomnělo, jaké štěstí je potkalo a co jim přineslo žabákovu prococtví, nazvali svého syna Potěšení na stáří, způsobené žabím prococtvím o letním čaji z modrého květu, a nikdo mu neřekl jinak.

Jednoho večera, už bylo trochu chladno od vody, tak zůstali doma a k řece ten večer nešli. Seděli u kamen, povídali si, na řadu přišly i různé pamětnické historie, příběhy z dávných dob, kterých znal starý otec spoustu.

U řeky bylo ještě trochu vidět, měsíc jasně svítil, stříbrným a modravým světlem zaléval starou vrbu, trávu kolem, i lavičku. Všude bylo prázdno, když tu z vody vyskočil zelený žabák na břeh, z břehu na lavičku a tam se usadil. Chvilí jen tak seděl, pak se však začal proměňovat. Jeho hlava se změnila v lidskou, pod nosem vislé kníry, zelená kůže se proměnila v kabátek, upnutý až ke krku, a z nohou byly rázem lidské ruce a nohy, na nohách pak měl kožené měkké polovysoké botky. Žabák, nyní proměněný v člověka, se podíval na hladinu řeky, kterou měsíc změnil v zrcadlo. S pohledem do tohoto

přírodního zrcadla, a tedy svým vzezřením uspokojen, vydal se pak k Vávrovic domku. Zaklepal a vešel dovnitř.

Přivítali ho přívětivě a hned se ho zeptali, jestli nemá hlad. „No, něco bych si dal, jsem na cestě už od rána a dost jsem vyhladověl. Rád vám zaplatím.“

Výběr nebyl velký, ale nabídli mu brambory, které pěstovali na malém políčku za domem, kus chleba a podmáslí. Vděčně to přijal a při přípravě sledoval syna, který se obratně točil kolem plotny a chválil ho, jak si dobře vede.

„Je to náš dar z nebes. Nevíme, co bychom si bez něho počali,“ chválili si hocha rodiče.

„To je váš vnouček?“ zeptal se žabák.

„Ale kdepak,“ řekl stařeček Vávra a Vávrová se přidala. „Celý život jsme chtěli dítě, ale neměli jsme dlouho štěstí. Až před pár lety, už takhle na stará kolena, jsme měli oba stejný sen, zjevil se nám žabák a poradil nám, že mám z modrého kvítí uvařit čaj. To jsme udělali, a pak se nám teprve narodil tadyhle náš syn. Na památku na ten zázrak jsme ho nazvali Potěšení na stáří, způsobené žabím proroctvím o letním čaji z modrého květu.“

Pan Žabák se zasmál: „To je trochu dlouhé jméno. Takové jsem ještě neslyšel. Zvláštní!“

Vávrovi pokyvovali hlavama. „Pravda, je dlouhé, ale připomíná nám štěstí, kterého se nám dostalo. A když to uvážíte, pak vám žádné jméno nepřijde dost dlouhé.“

„To je pravda,“ pravil pan Žabák. „Sám bych takového pomocníka potřeboval. Jestlipak byste mi ho nepůjčili, vzal bych ho do služby, co říkáte?“

„To asi nepůjde, bez něho a jeho péče bychom dlouho nepřežili, kdepak.“

„Ale já bych si ho půjčil jen nakrátko. Jinak by byl pořád tady u vás, co říkáte?“

„No, kdyby to bylo jen tak, rozhodně ne nadlouho, to by snad šlo. Ale na to se musíte zeptat jeho, on už má svůj rozum. Co se nás týká, těch pár dní bychom to snad nějak vydrželi. Co myslíš, Potěšení na

stáří, způsobené žabím proroctvím o letním čaji z modrého květu?“

„Já nevím, ale kdyby to nebylo na delší dobu, to snad mohlo jít. Nemůžu tady rodiče nechat samotné. Aspoň bych se taky podíval jinam, získal nějaké zkušenosti a něčemu bych se snad i do budoucna přiučil,“ řekl Potěšení a podíval se na rodiče. Ti po krátkém váhání souhlasili.

„Tak tedy dohodnuto!“ spokojeně řekl pan Žabák. „Nebojte se, škodní nebudete. Dobře mu zaplatím. A tady je za dnešní večeři.“

Vyňal z kapsy pár zlatáků a položil je na stůl. Vávrovi žasli: „To je moc, za takovou skromnou večeři...“

„Ale kdepak, jen nechte být, možná byla večeře skromná, zato výborná, moc jsem si pochutnal, už dávno jsem nic tak dobrého nejedl. Je vidět, že to bylo připraveno s láskou,“ liboval si pan Žabák a obrátil se k synovi.

„Tak nezapomeň, přesně za týden v tuhle dobu si pro tebe přijedu. Buď připraven, hochu,“ poznamenal ještě pan Žabák a odešel.

Rodina se radovala z hojného výdělku, pak si ještě dlouho do noci povídali o všem možném a spokojení šli spát.

Týden uplynul jako voda. Opět svítil večer měsíc jako předtím. Žabák vyskočil z řeky na lavičku, proměnil se v pána, luskl prsty a už tu byl kočár, nad hladinu se vymrštilo pár ryb a v tu ránu z nich bylo čtyřspřeží bujných koňů, zapřažených do kočáru. Netrpělivě podupávali a frkali. Starý sumec se proměnil v kočího a pan Žabák usedl do kočáru, kočí vzal do ruky opratě a rozjel se, aby to spřežení trochu provětral, aby se koně projeli. Pak otočil a koně cválali zpět. Před Vávrovic domkem zastavili a pan Žabák vystoupil z kočáru, zaklepal a vešel.

„Tak jsem si přišel pro vašeho hochu. Jsi připraven na cestu, chlapče?“

Staří Vávrovi přitakali: „To víte, že je připraven, už se vás ani nemohl dočkat. A kdypak nám ho vrátíte?“ ptali se nedočkavě a obdivovali bujné spřežení i kočího s mocným knírem.

„Zase za nějaký ten týden, v tuhle dobu,“ zavolal pan Žabák, kočí Sumec práskl bičem, koně zaržáli, vzepnuli se a už byli pryč. Hoch jen zíral, kočárem ještě nikdy nejel, natož s takovým spřežením.

O hodný kus dál, to jeli asi hodinku, s kočářem zastavili, právě na místě, kde se řeka rozlévala do šířky. Pan kočí opět práskl bičem a celý kočář i s koňmi vjel do řeky a rázem zmizel. Z koní se v tu chvíli staly velké štiky a z kočího opět starý vousatý sumec. Pan Žabák pokynul Potěšení na stáří, aby ho následoval. Hoch se rozhlížel a viděl, že jsou před vchodem do velikého a zdobného zámku. Všude kolem se míhaly ryby, některé dokonce v livreji jako služebnictvo. Chopily se kočáru, aby ho odvezly do stájí a pán vyzval Potěšení, aby ho následoval do zámku. Vešli a Potěšení se udiveně rozhlížel kolem sebe. Všude bylo plno krásného zařízení. Přišli do velikého sálu, kde usedli ke stolu s mnoha mísami a bohatou krmí. Nic takového nikdy hoch neviděl.

Když se najedli, odvedl pan Žabák Potěšení do krásného pokoje s vyřezávaným nábytkem a postelí s nebesy a prachovými peřinami.

„Dobře se vyspi, zítra tě čekají tvé povinnosti. Když obstojíš, dobře se ti povede. Když ne, bude to horší, tak se musíš hodně snažit, abys ve své službě obstál.“ Pak popřál hochovi dobrou noc a odešel.

Ráno se Potěšení na stáří, způsobené žabím proroctvím o letním čaji z modrého květu, probudil dobře vyspaný. U postele na stolku už byla připravena snídaně a pěkné oblečení. Potěšení se oblékl a vyšel z ložnice. Prošel různými pokoji, kolem něho proploovali sloužící, byly to všelijaké ryby a jiní vodní tvorové, jaké v životě neviděl. Také pokoje byly nádherně a bohatě zařízené, každý jinak. Konečně přišel do toho velikého sálu, kde už pan Žabák seděl u stolu a právě snídal. Přivítal hocha a kázal mu též usednout. Pak vstal, pokynul mu, aby ho následoval a šli spolu do zahrady.

„Jak se ti tady u mě líbí?“ zeptal se Žabák.

„Inu, máte to tady hezké v tom vašem království pod vodou. Ale u nás je taky pěkně. Snad si ale rodiče poradí, když jsou tam tak sami.“

„Jen ty se neboj, nic se jim nestane. Ale s námi to není dobré a může to být ještě horší,“ pravil zasmušile pan Žabák. „Naše řeka tekla celá léta do moře a dobře se nám tady žilo. Jednoho dne ale připlula obrovská vodní příšera a veškerou vodu z řeky polykala a rostla a rostla a vypadá to, že hodlá vypít celou tu naši řeku. A jestli se to stane, zůstaneme na suchu a všechno vodní tvorstvo zhyne a náš zámek, a co se ti tu tak líbí, se rozpadne a zůstane tu poušť. I já zemřu, když nám ty nepomůžeš.“

Potěšení se podívil. „Já bych moc rád, ale jak bych vám mohl pomoci? Proti takové nějaké obrovské příšeře? Tu nejspíš nezmůžu, i kdybych sebevíc chtěl.“

Pan Žabák se zamyslel. „Možná bych si věděl rady. Dobře poslouchej.“

Tak rozprávěli a den ubíhal. Sprádali plány, s něčím přišel pan Žabák, s něčím zase Potěšení a válečný plán se začal rýsovat.

Mezitím se v domečku starých Vávrových rozhostily rozpaky. Rodičům bylo smutno po jejich synovi, za ten uplynulý čas už byli zvyklí na jeho péči, na to, že si s nimi stále povídal, vymýšlel různé žertíky, pořád něco užitečného nebo legračního, chybělo jim také jejich posezení na lavičce u vody. Uběhl už týden a hoch se stále nevracel. Otec byl nespokojen a naříkal si.

„Tak nám ten pán slíbil, že nám Potěšení brzy vrátí, a pořád nic. Den za dnem čekáme, kdy nám synka konečně vrátí zpět, ale marně.“

I matka se přidala se svými stesky. „Kdoví, jestli nás ten chlapík neobalamutil. Sliboval a sliboval a kde nic tu nic. Jestlipak se toho našeho chlapce ještě dožijeme?“ Tak všelijak si stěžovali, Pánubohu, sobě navzájem, každým dnem jim bylo hůř a hůř. Jakmile si vzpomněli na svého chlapce, a to bylo pořád, už ani o ničem jiném nemluvili, hned se jim z očí řinuly slzy. A tak čekali a čekali a pomalu ztráceli naději, že svého miláčka ještě někdy uvidí.

Ve vodní říši se mezitím pan Žabák a Potěšení domluvili a ukuli válečný plán. Bylo známo, že si Obluda sem ráda pochutná na nějakém člověku, když ho vodní proud přinese do její bezedné tlamy. Potěšení se tedy na tuhle cestu vypraví také, vezme si s sebou veliké nože, a jakmile se ocitne v žaludku té potvory, rozpáře jí břicho. Jen musí být opatrný, aby si Obluda ničeho nevšimla. Oba věřili, že by se to mohlo podařit, jiné cesty stejně nebylo.

Tak tedy druhého dne, hned po snídani, se Potěšení oblékl, dohavic si uschoval dva dlouhé ostré nože, které si připevnil k nohám, a položil se na vodu. Řeka ho nesla až do otevřené tlamy nenažrané Obludy. Ta, když viděla, že se po řece s proudem blíží člověk, který by mohl být pochoutkou její dnešní potavy, vznáší se bez hnutí na hladině, otevřela svou tlamu ještě víc, aby tu lidskou bytost spolkla. To se také stalo.

Jakmile Obluda pozřela našeho Potěšení a on se ocitl v jejím žaludku, odvázel své dva nože a prořízl jí žaludek a pak i břicho. Obluda strašlivě zařvala, několikrát sebou cukla v posledním tažení a už ji proud unášel na širé moře, kde ji začaly rvát veliké dravé ryby. Proříznutou dírou náš hrdina vyplaval závčas na hladinu, kde už na něj na břehu čekal rozradostněný pan Žabák s kočárem a čtyřspřežím. Hned uháněli do vodního zámku, kde se Potěšení převlékl do krásných šatů. Všichni obyvatelé vodní říše se shromáždili, děkovali našemu Potěšení a pan Žabák mu na znak díky předal zdobenou truhlici plnou zlata a drahého kamení. Pak znovu nasedli do kočáru a odjeli ke starouškům, jejichž radost nebrala konce. A co teprve, když uviděli tu truhlu a v ní takové nesmírné bohatství.

V tu ránu se zapomněli zeptat, kde ten jejich synáček vlastně byl a co všechno zažil, takovou měli radost. Pan Žabák i se svým kočárem se brzy odporoučel, aby nerušil radost ze shledání rodičů se synem. Nechali si pak postavit krásný nový dům a ještě jim dost a dost zbylo. Dlouhá léta se těšili za sebe navzájem, a když staří rodiče zemřeli, vydal se Potěšení na stáří, způsobené žabím proctvím o letním čaji z modrého květu, do světa, našel si tam krásnou a hodnou nevěstu, měli spolu sedm dětí a byli šťastni. Kdo by ostatně nebyl!